1022. VORLÄUFIGER ARBEITSTITEL: REFERUNTUR RES AD SE INVICEM
Vorläufige Datierung: [Um 1679]

Überlieferung:

L Konzept: LH XXXV 1, 2 Bl. 16. 1 Bl. 2°. $^2/_3$ S.

E J. Echeverría, *Édition critique des manuscrits concernant la caractéristique géométrique de Leibniz en 1679*, Paris 1980, S. 86–87 (seconde partie).

bearbeitet von Henrik Wels u. Stephan Meier-Oeser

[Anhaltspunkte zur Datierung:] Das Wasserzeichen unseres Stücks weist wohl auf eine Entstehungszeit zwischen März und Juli 1679.

[Thematische Stichworte:] relationes; Grammatik

[Einleitung:] —

Referuntur res ad se invicem,
quatenus unum est alteri convenies vel discrepans,
quatenus unum habet situm ad alterum,
quatenus unum est prius alterum posterius,
quatenus unum est agens, alterum patiens, tertium productum.

Alias omnes relationes puto ex his componi.

Ita convenientia per omnes has relationes duci potest. Nam plures possunt esse similes eidem, habere situm ad idem, posteriores esse eodem, agere in idem, pati ab eodem, producere idem, produci ab eodem.

Convenientia exprimitur per secundum; Discrepantia per contra. Ita factum secundum legem. factum contra legem. Est novum nomen compositum ex facto et lege, diversa quadam ratione inter se junctis, quod vulgo vocant in obliquo. Nam si ambo in recto jungantur, id est eodem modo, et quidem per particulam non fit inde unum nomen, sed manent plura, ut Petrus et Paulus. Itaque tunc locus est non praepositioni, sed conjunctioni. Sed si

12 (*1*) Relationes (*2*) Referuntur *L* 13 alteri (*1*) simile vel dissimile, (*a*) quatenus unum est totum alterum pars, (*b*) vel | eidem *gestr.* | conveniens vel discrepans (*2*) conveniens vel discrepans *L* 14 unum (*1*) est (*2*) habet *L* 16 tertium (*1*) effectum (*2*) productum *L* 17 componi. (*1*) Ita (*2*) Si (*3*) Sim (*4*) Cum significat Similitudinem; (*5*) Si plures res ponuntur similes vel dissimiles eidem, (*6*) Ita *L* 18 Ita (*1*) similitudo | (*2*) convenientia *ers.* | *L* 20 eodem. (*1*) Similitudo | (*2*) Convenientia *ers.* | *L* 24 id … particulam *erg.* *L* 25 Itaque … sed (*1*) | conjunctioni et *erg.* | interjunctioni (*2*) conjunctioni *erg.* *L*

simpliciter jungantur in recto, seu uniformiter sibi addantur sine particula, fit inde unum nomen, ut homo doctus. Denique quando in obliquo junguntur duo nomina, sine particula, tunc praepositio subintelligitur et quidem cui nulla praepositio inesse intelligitur est in recto, cui vero inest, id in obliquo est. Possunt duo nomina sibi jungi in recto, etsi ambo sint in obliquo, quando uno in rectum mutato, etiam alterum in rectum mutabitur. Sed haec nunc obiter: alias distinctius.

1 in … addantur *erg.* *L* 3 quidem (*1*) quod (*2*) cui *L* 3 praepositio (*1*) inest (*2*) ascri (*3*) inesse *L* 5 obiter (*1*) , ne elaberentur (*2*) : alias *L* 6 distinctius. (*1*) Situs exprimitur (*2*) Relatio situs *bricht ab* *L*